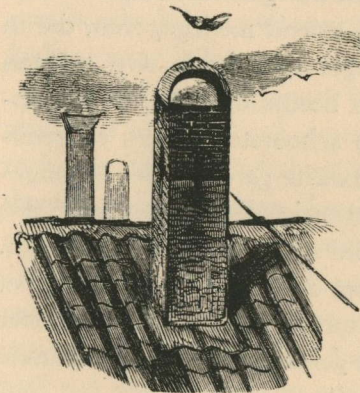

DE SCHOORSTEENVEGER.

ndien gij uw kort begrip van de aardrijkskunde opslaat, dan vindt gij in 't hoofdstuk Italië, onder het opschrift Voortbrengselen:

Granen, rijst, wijn, honig, olie, zijde, citroenen, vijgen, amandelen, oranje-appelen en — schoorsteenvegers.

Arme schoorsteenveger! Hoe ongelukkig staat zijn verachte naam onder al die heerlijkheden; — zijn zwarte gestalte, tusschen die sneeuwwitte bloesems en die goudgele zijde; — zijn rookerig pak, tusschen die welriekende bloemen en geurige vruchten; — zijn nikkersgedaante, tusschen die schatten van het paradijs der aarde.

Arme schoorsteenveger! Onder Savoye's heerlijken hemel stond zijn wieg. Italië's zon ontstak het vuur in de zwarte kolen, die onder zijn voorhoofd glinsteren, en de frissche blos, dien zelfs het roet niet geheel kan doen verdwijnen, is door de stralen van den zuiderhemel op zijn gelaat geschilderd. Geuren waren de eerste lucht, welke hij als kind inademde, bloemen het bed, waarop hij sluimerde, abrikozen en perziken, vijgen en druiven het eerste voedsel, dat hij smaakte. Hij

wist niet, dat er een Noorden bestond; hij vermoedde nauwelijks wat koude, wat vuur, wat rook was.

Arme schoorsteenveger! De armoede van den vader stiet den twaalfjarigen Leonard ter deur uit. Men hing hem een oude mandoline om den hals, zette er een marmot op, gaf hem een stuk brood in den zak, en wees hem den weg naar het Noorden. Schreiende ging het jongskens op weg. Men moest hem van zijn ouders losscheuren, men moest hem met geweld voortdrijven, het was, als voorzag hij, wat hem te wachten stond. — Nooit had Leonard gedacht, dat er landen waren, zoo karig door de natuur bedeed, als het vlakke, moerassige landje, waar hij eindelijk van zijn lange reis uitrustte. Met iederen dag was hij treuriger geworden. Want met iederen dag, dat hij verder trok, vond hij het minder schoon dan in zijn vaderland, en met iederen dag werd tevens het verlangen naar dat vaderland sterker. Als hij zijn marmotje niet gehad had, zou hij van heimwee gestorven zijn. — Zijn vader had hem een brief aan een ouden vriend medegegeven, die in Holland het bedrijf van schoorsteenveger uitoefende. Op zekeren avond stond hij voor een huis, waar een bordje uitstak, met het opschrift: Gebroeders Leoni, Italiaansche schoorsteenvegers en rookverdrijvers. Voor de deur lagen eenige zwarte garden, wier onaangename reuk Leonard het hoofd onwillekeurig deed omwenden. De deur werd geopend. De jongste der Leoni's ontving hem vriendelijk. Hij werd in huis opgenomen. Onder het avondeten werd er in het Italiaansch over Italië gesproken. Men sprak in zijn moedertaal over zijn vaderland. Leonard was bijna weder gelukkig. 's Nachts droomde hij van Italië en het ouderlijk huis.

Arme schoorsteenveger! Des anderen morgens werden hem zijn lompen uitgetrokken, en hij in een grof linnen kleed gestoken, met een lossen kap over 't hoofd. Toen hij zich in den spiegel bezag, had hij in zijn eigen oogen veel van een monnik uit zijn vaderland. Ook zag hij er in het nieuwe pak alleraardigst uit, en een ieder die hem op straat, aan de zijde van den oudsten Leoni, op zijn eerste proef zag uitgaan, kon de oogen nauwelijks van hem afhouden. Al de meisjes knikten tegen den jongen helderen schoorsteenveger. — Maar die vreugd duurde kort. Weinige oogenblikken daarna, stond hij met zijn meester onder een schoorsteen, waarin hij bijna niet zien kon, zonder duizelig te worden, zoo hoog was de donkere nauwe koker, waardoor ter-

nauwernood een flauwe straal licht viel, even als een omgekeerde diepe put. Lang duurde het, eer hij zijn meester begreep. Hij moest met zijn nieuwe pakje den vuilen schoorsteen in. Had hij daarvoor leeren klimmen als een eekhoortje? Maar de meester was onverbiddelijk. Toen hij beneden kwam, was hij even vuil als de schoorsteen zelf. Bij het naar huis gaan, zag niemand hem meer aan. Nog erger! De jongens bespotten hem en riepen hem een gekscherend: boe! boe! na; de meisjes gingen, zooveel zij konden, voor hem uit den weg, en de kinderen begonnen te huilen, als zij hem zagen. Hij had ook wel willen huilen. — Het is waar, 's middags kreeg hij goed eten, beter dan hij in langen tijd gehad had; maar het smaakte hem bijna niet van de rooklucht, die hij nog altijd in den neus had. Alles, wat hij in den mond stak, smaakte naar roet. En dit verwonderde hem niet meer, toen hij bemerkte, dat hij zeker in den schoorsteen zijn kapje had laten afvallen, want zijn mooi zwart haar zat vol van een dik en vetachtig roet, zoodat hij het half moest afsnijden. Het was jammer van de mooie lokken, waar ieder zoo'n zin in gehad had.

Arme schoorsteenveger! Wel gewende hij langzamerhand aan de guurheid van het land, evenals aan de lasten zijner betrekking. Maar toch kon hij zijn vaderland niet vergeten. Dikwijls, wanneer hij zijn dagwerk had afgedaan, kroop hij naar de vliering, kreeg daar zijn mandoline en marmot, die zijn meester hem vergund had te behouden, en speelde nog eens een Savoyaardsch deuntje. En dan werd het hem zoo wonderlijk wel en wee om het hart, dat de kop van zijn diertje nat werd van tranen. Ook hield hij van niemand in het geheele land half zoo veel als van zijn marmot. Hij spaarde voor haar zijn lekkerste beetjes uit den mond. Het was nu voor hem zijn geheele gezin, zijn vaderland, zijn wereld! — Als het maar altijd winter gebleven ware! Doch dan werd het lente. Een Noordsche lente! Maar toch, de ontwakende natuur en zijn eigen gestel zeiden hem, dat het lente werd, lente in zijn vaderland. Dan bruiste hem het Italiaansche bloed heftig door de aderen. Dan werd het hem in Holland te eng, als een gevangen vogel, die tegen den verhuistijd van zijn geslacht, met den kop tegen de tralies stoot. Dan droomde hij elken nacht van Savoye, en voelde de lauwe zuiderzon, en zag de bloeiende amandeltakken, en dronk den geur der oranjebloesems, en hoorde het gegons der bijen, en ontwaakte op het gezang van den nachtegaal... Maar neen! het was

de nachtegaal niet, het was de meester, die hem kwam roepen om op te staan: want het was voorjaar! er was veel werk aan den winkel. Er moesten met het schoonmaken veel schoorsteenen geveegd worden. Daarom moest hij vroeg aan den gang: „De lente was de beste tijd voor schoorsteenvegers!” zeide zijn meester.

Arme schoorsteenveger! Zoo duurt het met hem reeds jaren achtereen. Maar toch heeft het dus 't langste met hem geduurd. Hij heeft door oppassendheid en spaarzaamheid een klein sommetje bijeengegaard. Nog drie jaren, dan is de som rond. Dan verlaat hij Holland en keert naar Savoye terug. Dan koopt hij daar een kleinen wijnberg en een huisje. En als buurmans Elsje dan nog zoo mooi en lief is als toen hij wegging, dan maakt hij haar zijn vrouw. En in haar armen vergeet hij voor altoos het leed van den armen schoorsteenveger!

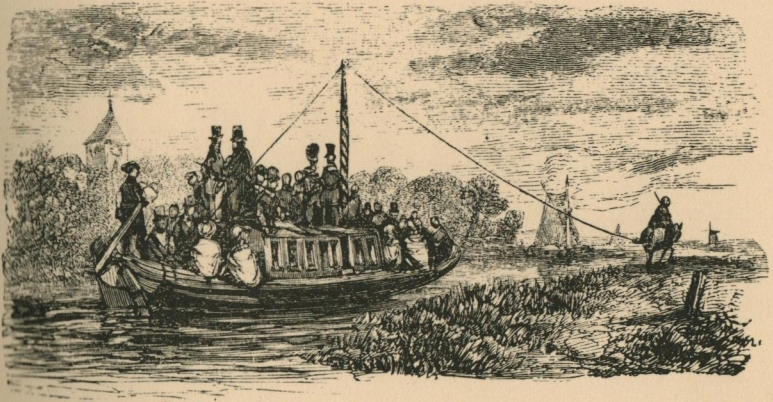
J. P. H.

DE NEDERLANDEN

Karakterschetsen, kleederdrachten, houding
en voorkomen van verschillende standen

MET GRAVUREN VAN
HENRY BROWN

1936

N.V. UITGEVERS-MIJ „PARNASSUS”
AMSTERDAM

Dit boek is uitgegeven in 150 exemplaren.
 Het is verscheen in 1945 doch werd vroeger
 reeds en gedrukt in 1941. De uitgave
 werd door de Duitschers verboden omdat
 er eenige gedeelten van de Camera Obscura
 van Nicolaas Beets in zijn opgenomen,
 welk boek door de Duitschers verboden
 was wegens een anti-Duitsche villa-
 leij, die hierin eger schijnt voete
 komen.

Het jaartal 1936 is „Camouflage“.
 De Duitschers hebben in 1941 het recht
 willen vereenigen doch dit is tijdig
 „aangehouden“. De natiezen der
 Leekening hebben zij eekes keunen
 aekedalen en deze werden vereen-
 lijd, waardoor werd eekes van deze
 oude Leekeninge weder uitgegloten
 lijn. Gelukkig waren de afdrucken,
 die haadig waren van de bove-
 geseunde 150 exemplaren gues
 en oek, „aangehouden“.

Rotterdam December 1945.

J. Harduiker.